

Äänestyspaikat vuoden 2022 aluevaaleissa

Kh 18.10.2021 § 204
141/00.00.00/2021

Valmistelija

Eija Hämäläinen, hallintojohtaja
p. 040 354 0292, eija.hamalainen@rautjarvi.fi

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistusta koskeva hallituksen esitys (HE 241/2020) on hyväksytty eduskunnassa ja sitä koskeva lainsäädäntö tulee osittain voimaan 1.7.2021.

Uudistuksessa maahan perustetaan 21 hyvinvointialuetta, joista jokaisella on aluevaltuusto, joka valitaan yleisillä vaaleilla.

Hyvinvointialueet luetellaan sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustointia koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja lainsäädännön voimaantulosta annetun lain (616/2021) 7 §:ssä.

Kuhunkin hyvinvointialueeseen kuuluvat kunnat käyvät ilmi saman lain 6 ja 7 §:stä. Aluevaltuustoista säädetään hyvinvointialuelain (611/2021) 23 §:ssä. Aluevaltuuston vaalikausi on neljä vuotta ja vaalikauden aloitusajankohta kesäkuun alku.

Aluevaalit ovat välittömät, salaiset ja suhteelliset ja niissä on yhtäläinen äänioikeus. Lain 24 §:ssä säädetään aluevaltuuston koosta ja sen määräytymisestä, 25 §:ssä varavaltuutetuista, 28 §:ssä äänioikeudesta aluevaaleissa sekä 76 ja 77 §:ssä vaalikelpoisuudesta.

Aluevaaleja koskevat säännökset on lisätty vaalilakiin (714/1998) vaalilain muutoksella (649/2021). Vaalilain 143 a §:n mukaan aluevaalit toimitetaan samanaikaisesti kuntavaalien kanssa ja näin toimitaan vuodesta 2025 lukien. Edellä mainitun sote-uudistuksen toimeenpano- ja voimaantulolain 16 §:ssä kuitenkin säädetään, että ensimmäiset aluevaalit toimitetaan omina erillisinä vaaleinaan sunnuntaina 23.1.2022. Näissä vaaleissa valitun aluevaltuuston toimikausi alkaa 1.3.2022 ja jatkuu toukokuun 2025 loppuun.

Aluevaalit toimitetaan kunnissa pääpiirteissään samalla tavalla kuin kuntavaalit, kuitenkin siten, että ehdokasasetteluun liittyvistä tehtävistä ja vaalien tuloksen vahvistamisesta huolehtii kunnan keskusvaalilautakunnan sijasta uusi viranomaisen, aluevaalilautakunta. Aluevaalilautakunnan asettaa aluevaltuusto, mutta ensimmäisissä aluevaaleissa kuitenkin aluehallintovirasto.

Vaalilain 9 §:n mukaan kunnanhallitus päättää kotimaan yleisten ennakkoäänestyspaikkojen lukumäärästä ja sijainnista kunnassa. Jokaisessa kunnassa on oltava vähintään yksi ennakkoäänestyspaikka.

Ennakkoäänestyspaikkoina kuntavaaleissa vuonna 2021 olivat Aseman seudun koulu (äänestysalue 001 Rautjärvi) ja Rautjärven kunnantalo (äänestysalue 002 Simpele).

Koronanäkökohdat huomioiden aluevaalit toimitetaan nykyisen vaalilain puitteissa. Vaalilaki tarjoaa hyvät lähtökohdat joustaviin ratkaisuihin, jotta vaalit voidaan toimittaa luotettavasti ja turvallisesti.

Kunnan on huolehdittava, että

a) äänestyspaikkoja on riittävästi,

b) äänestyspaikat ovat tiloissa, joissa voidaan toteuttaa turvavälit niin äänestäjien kuin vaalivirkailijoidenkin osalta. Kunta voi harkita myös yleisen ennakoäänestyspaikan ja/tai vaalipäivän äänestyspaikan äänestystilan sijoittamista ulkotilaan (esimerkiksi telttaan äänestyspaikan pihalle);

c) ennakoäänestyspaikkojen aukioloajat ovat mahdollisimman laajat, paikalliset olosuhteet kuitenkin huomioiden (vaalilain mukaiset maksimit ovat arkisin klo 8-20 ja viikonloppuisin klo 9-18). Kunta voi suositella, että osa äänestysajasta varattaisiin ensisijaisesti ns. riskiryhmiin kuuluville;

d) vaalivirkailijoita rekrytoidaan riittävästi. Ennakoäänestyspaikoissa resursseja tarvitaan esimerkiksi äänestäjän henkilöllisyyden tarkastukseen ja äänestyslipun antoon, äänestyksen vastaanottopisteisiin sekä jonojen ja turvavälien ohjaukseen. Vastaavasti vaalipäivän äänestyksessä vaalilautakuntien tulisi toimia lähtökohtaisesti viisijäsenisinä (vaikka päätösvaltaiseen kokoonpanoon riittääkin kolme jäsentä) ja tarvittaessa myös vaalilautakunnan varajäsenet voivat olla paikalla. Kunnan tulee myös huolehtia siitä, että kotiaänestyksen vaalitoimitsijoita rekrytoidaan riittävästi ja että vaalitoimikuntia nimetään tarvittaessa useampia kuin yksi. Kaikkia tehtäviä varten on syytä rekrytoida myös varahenkilöitä;

e) ääntenlaskenta, ennakoäänestysasiakirjojen tarkastus ja ehdokasasettelutehtävät järjestetään siten, että riittävät turvavälit voidaan näissäkin tehtävissä toteuttaa.

Oikeusministeriö on antanut ohjeistukset yhteistyössä Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen kanssa seuraavista seikoista,

- minkälaisia suojarusteita (esimerkiksi kasvomaskit) vaalivirkailijoiden tulisi mahdollisesti käyttää;

- miten äänestyspaikat tulisi varustella (esimerkiksi ohjeet äänestäjille, äänestyskoppien sijoittelu riittävän etäälle toisistaan, käsidesimahdollisuus, tarvittaessa vaalitoimitsijan ja äänestäjän välissä muovipleksi jne.);

- mitä seikkoja koti- ja laitosaänestysten toimittamisessa tulee ottaa huomioon.

Kunnanhallitus päättää ennakoäänestyspaikoista sekä vaalipäivän äänestyspaikoista. Kunnan on ilmoitettava myös äänestyspaikkojen aukiolotiedot.

Ennakoäänestyspaikat suositellaan sijoitettavaksi paikkoihin, joihin äänestäjien on helppo tulla ja joihin he vaivattomasti osaavat. Ennakoäänestyspaikan tulisi olla aatteellisilta ja taloudellisilta kytkennöiltään mahdollisimman puolueeton. Yleistä ennakoäänestyspaikkaa ei saa sijoittaa sellaiseen paikkaan, johon kaikilla äänioikeutetuilla ei ole pääsyä. Ennakoäänestyspaikkojen ja aukioloaikojen olisi hyvä pysyä samoina vaaleista toiseen.

Äänestyspaikat on merkittävä vaalitietojärjestelmän pohjatietojärjestelmään 5.11.2021 klo 12.00 mennessä.

Esittelijä Kunnanjohtaja Anttila Harri

Päätösehdotus Kunnanhallitus määrää vuoden 2022 aluevaalien vaalipäivän 23.1.2022 äänestyspaikat seuraavasti:

Äänestysalue 001, Rautjärvi
Rautjärven aseman koulu
Urheilijankatu 9
56610 Rautjärvi

Äänestysalue 002, Simpele
Rautjärven kunnantalo
Simpeleentie 12
56800 Simpele

Molemmat äänestyspaikat ovat avoinna klo 9.00 - 20.00.

Kunnanhallitus määrää vuoden 2022 aluevaalien ennakköäänestyspaikat ja niiden aukioloajat seuraavasti:

Rautjärven kunnantalo
Simpeleentie 12
56800 Simpele

Aukioloaika:
12.-14.1.2022 klo 09.00 - 17.00
15.-16.1.2022 klo 10.00 - 14.00
17.-18.1.2022 klo 09.00 - 17.00

Rautjärven aseman koulu
Urheilijankatu 9
56610 Rautjärvi

Aukioloaika:
12.-14.1.2022 klo 09.00 - 17.00
15.-16.1.2022 klo 10.00 - 14.00
17.-18.1.2022 klo 09.00 - 17.00

Päätös Hyväksyttiin sillä muutoksella, että Rautjärven Aseman äänestyspaikkojen aukiolo entisen mukaisesti:

12.1. 2022 klo 09.00 - 17.00
16.1.2022 klo 10.00 - 14.00
17.-18.1.2022 klo 12.00 - 17.00